

**Архангай аймаг
Нэгдсэн эмнэлэг
Цусны салбар төв**

2019.12.31

Хүний нөөц

Цусны үйлдвэрлэлийн трансфузиологич эмч-1, Технологич сувилагч- 1, технологич бага эмч-1, лаборант-0,5 , үйлчлэгч-0,5 орон тоогоор ажиллаж байна.

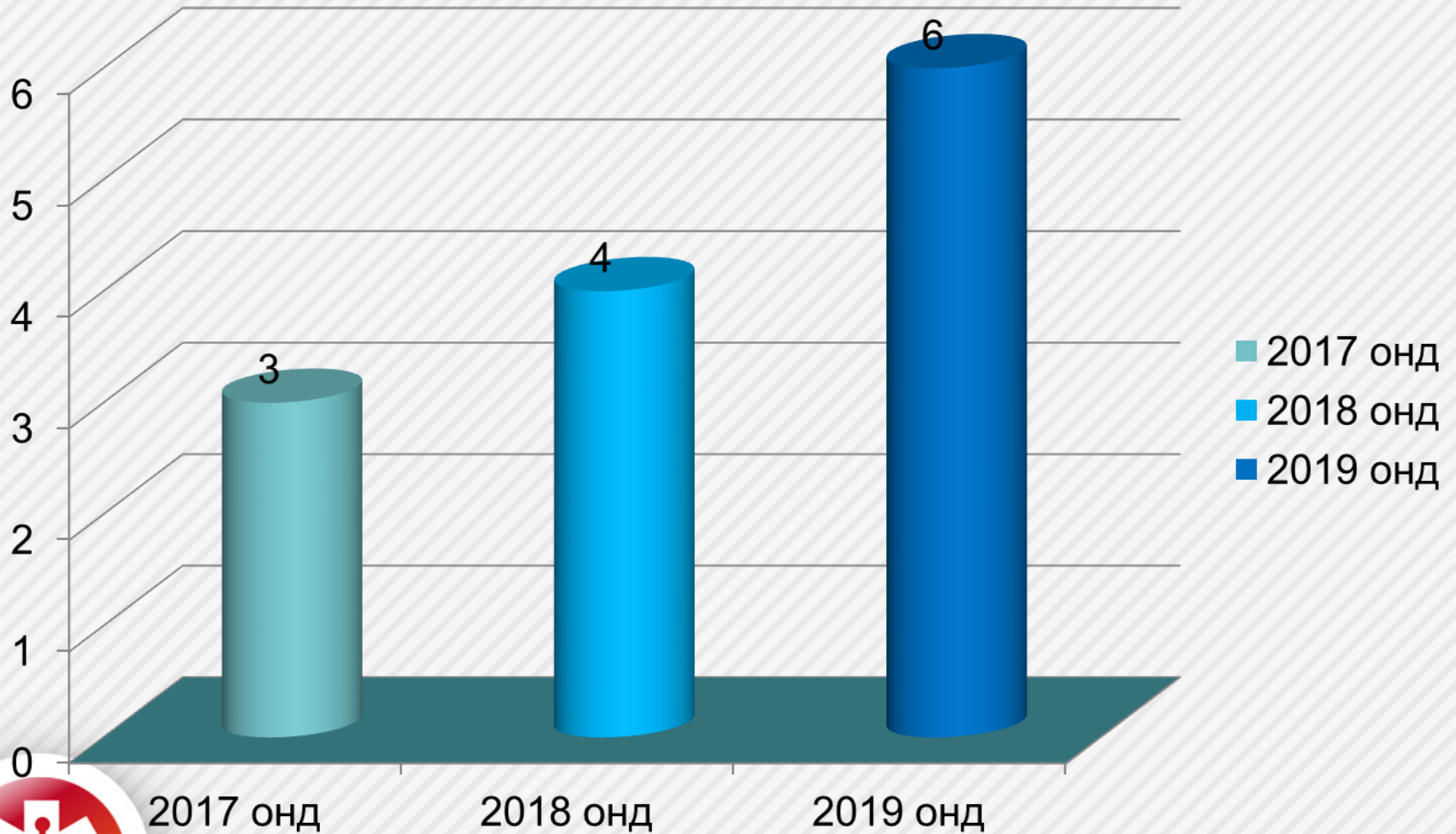
Архангай аймгийн цусны салбар төв нь:

НЭ-ийн дэргэдэх ЦСЗСЗ нь НЭ-ийн даргын 2017.08.31-ны А/30 тоот тушаалыг мөрдөн ажиллаж байна

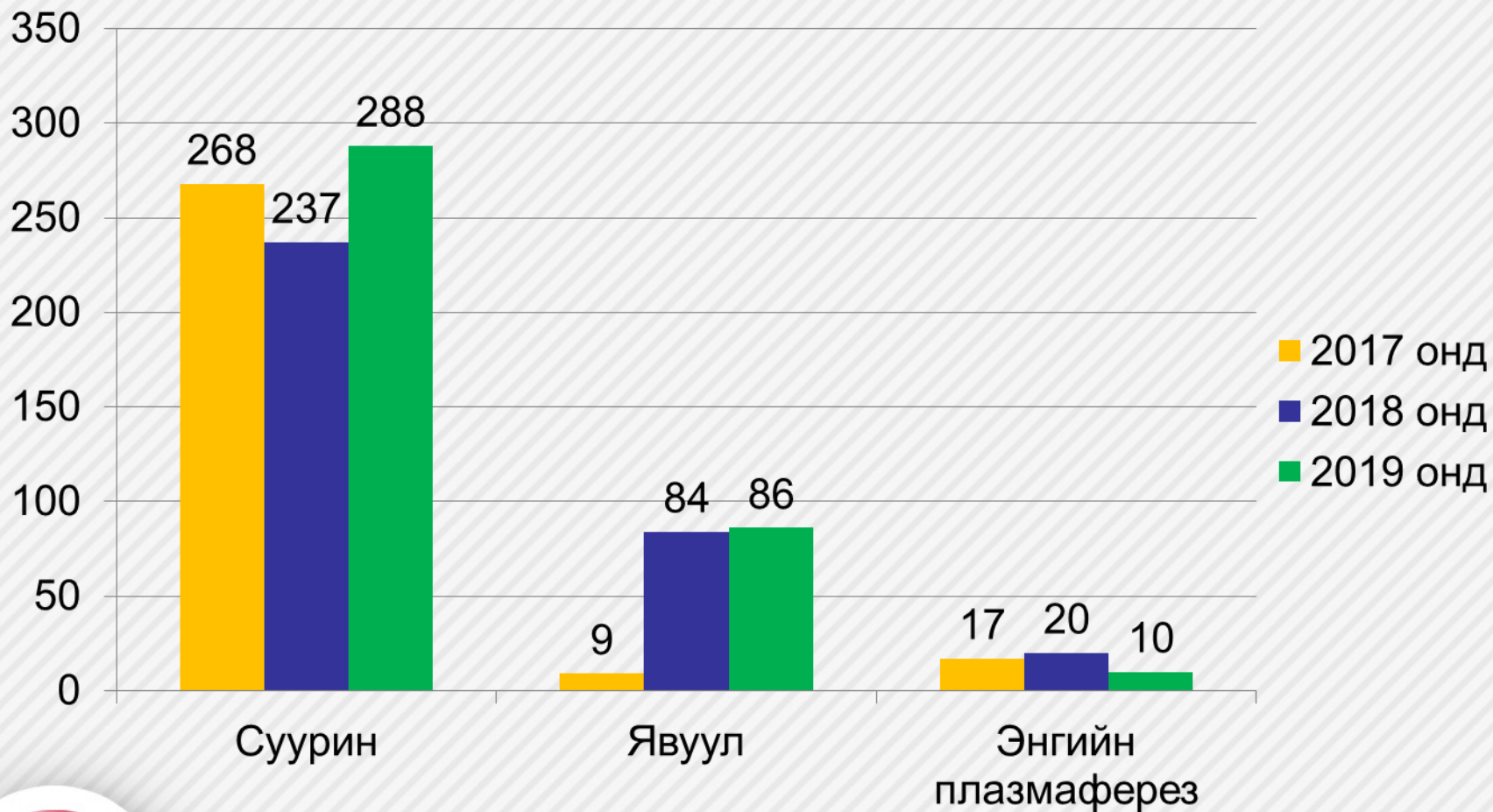
Донор сонгох, ЦЦБ үйлдвэрлэх үйл ажиллагааг стандартын дагуу ЭМС-ын 2016 оны 01, 02, 03, А/611, А/537, А/505, 506 тоот тушаалуудыг өдөр тутмынхаа үйл ажиллагаанд мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

ЦЦБ-ний нэр төрөл

Цус цуглуулалтын хэлбэр

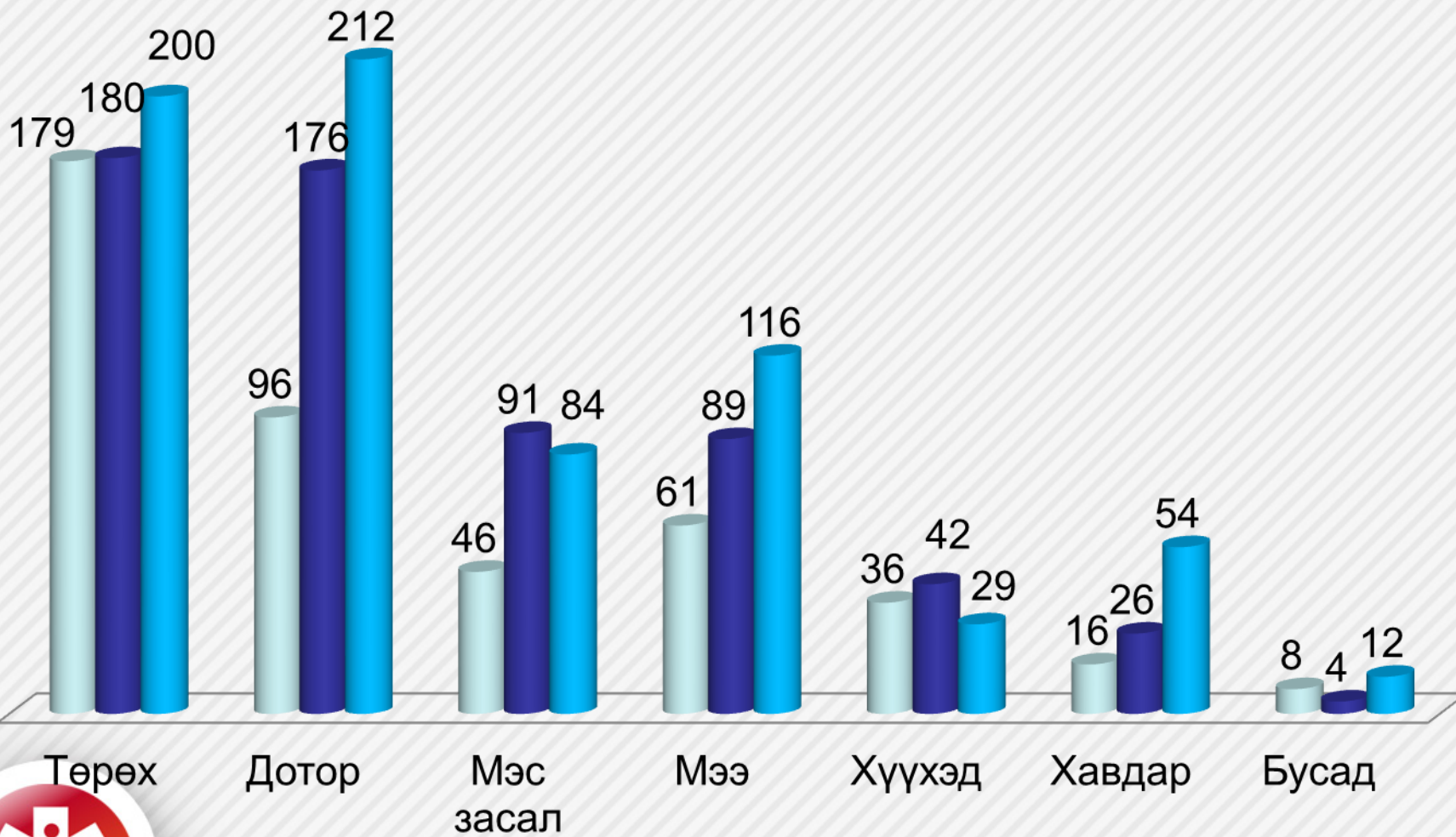

ЦЦБ-ний 2017 - 2019 оны хэрэглээг харьцуулсан байдал

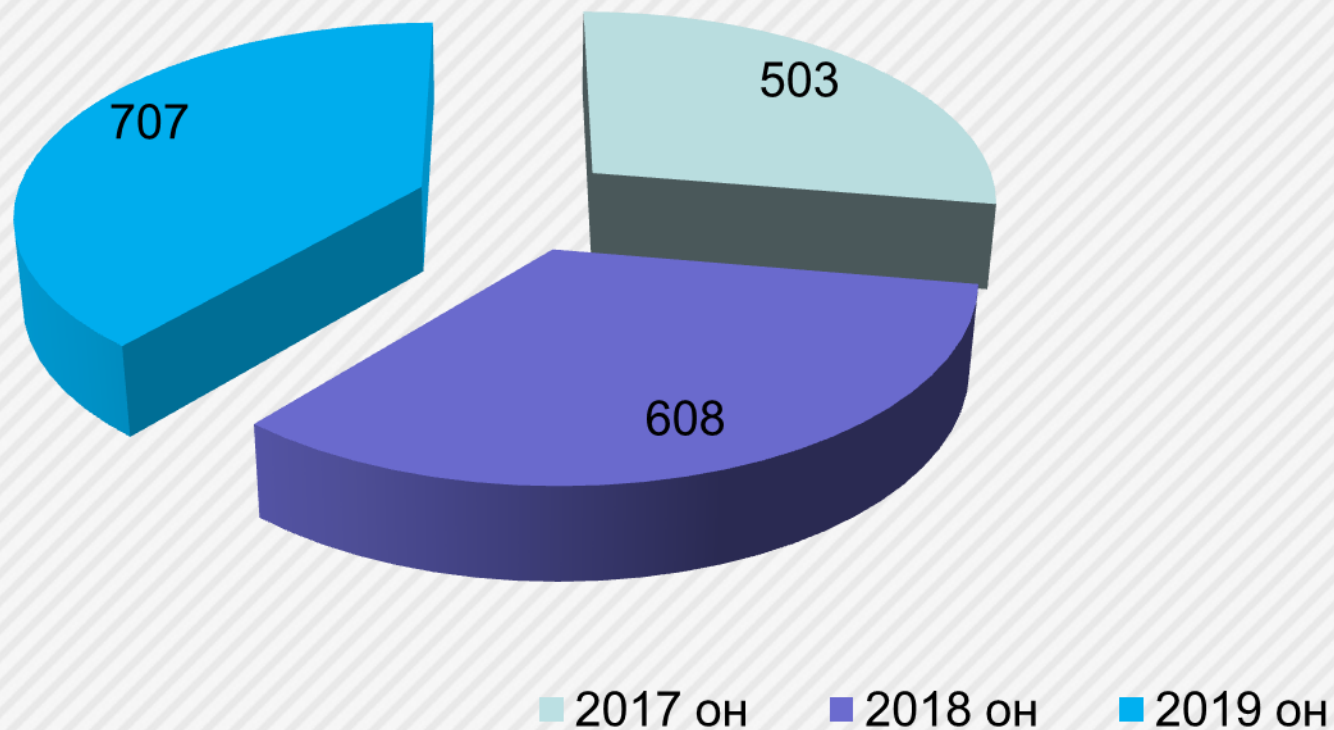
№	Тасгуудын нэрс	2017 он / нэгж /	2018 он /нэгж/	2019 он / нэгж /
1	Төрөх	179	180	200
2	Дотор	96	176	212
3	Мэс засал	46	91	84
4	МЭЭ	61	89	116
5	Хүүхэд	36	42	29
6	Хавдар	16	26	54
7	Бусад	8	4	12

■ 2017 он ■ 2018 он ■ 2019 он

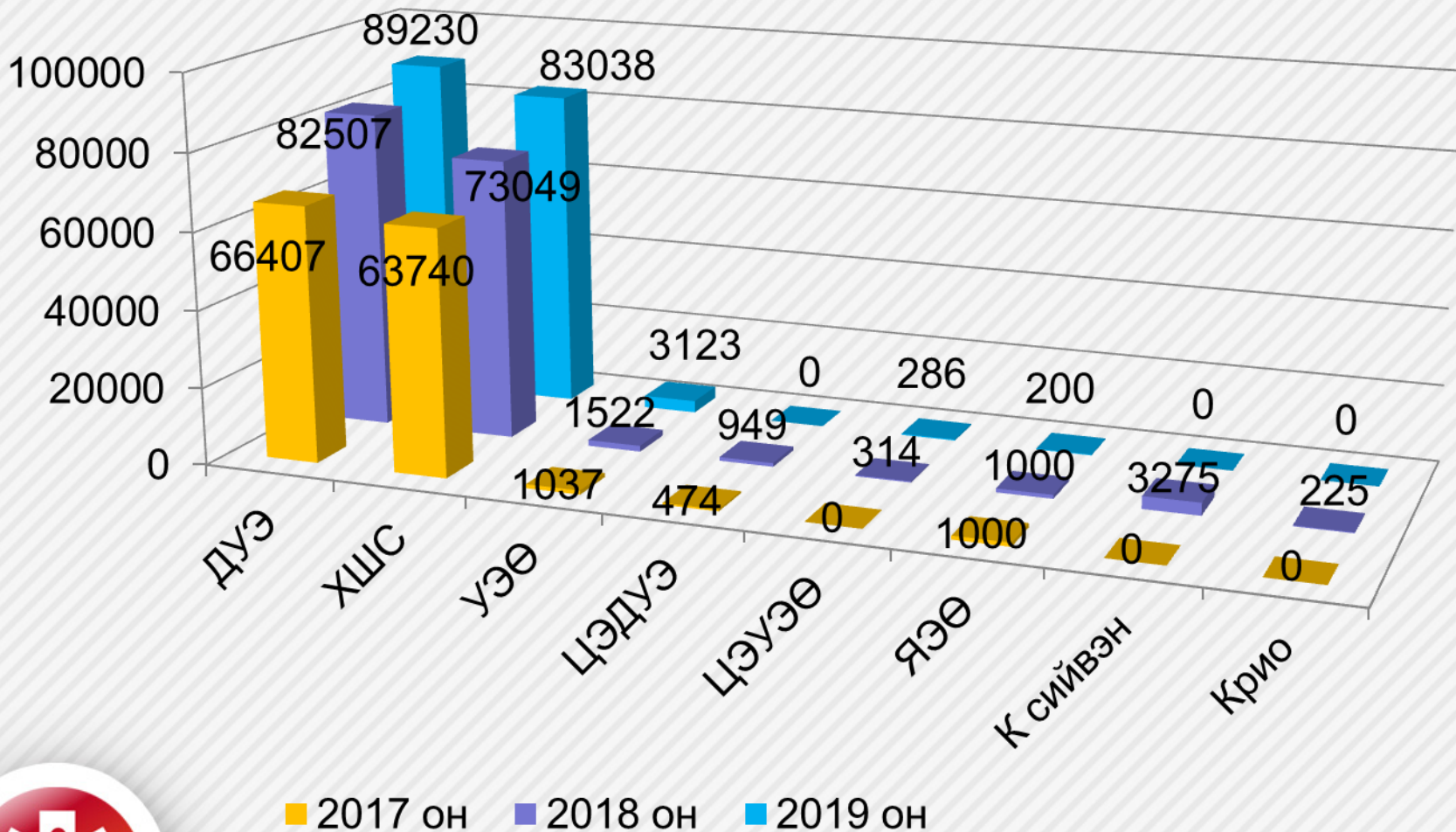

ЦЦБ-ний нийт хэрэглээ / нэгжээр /

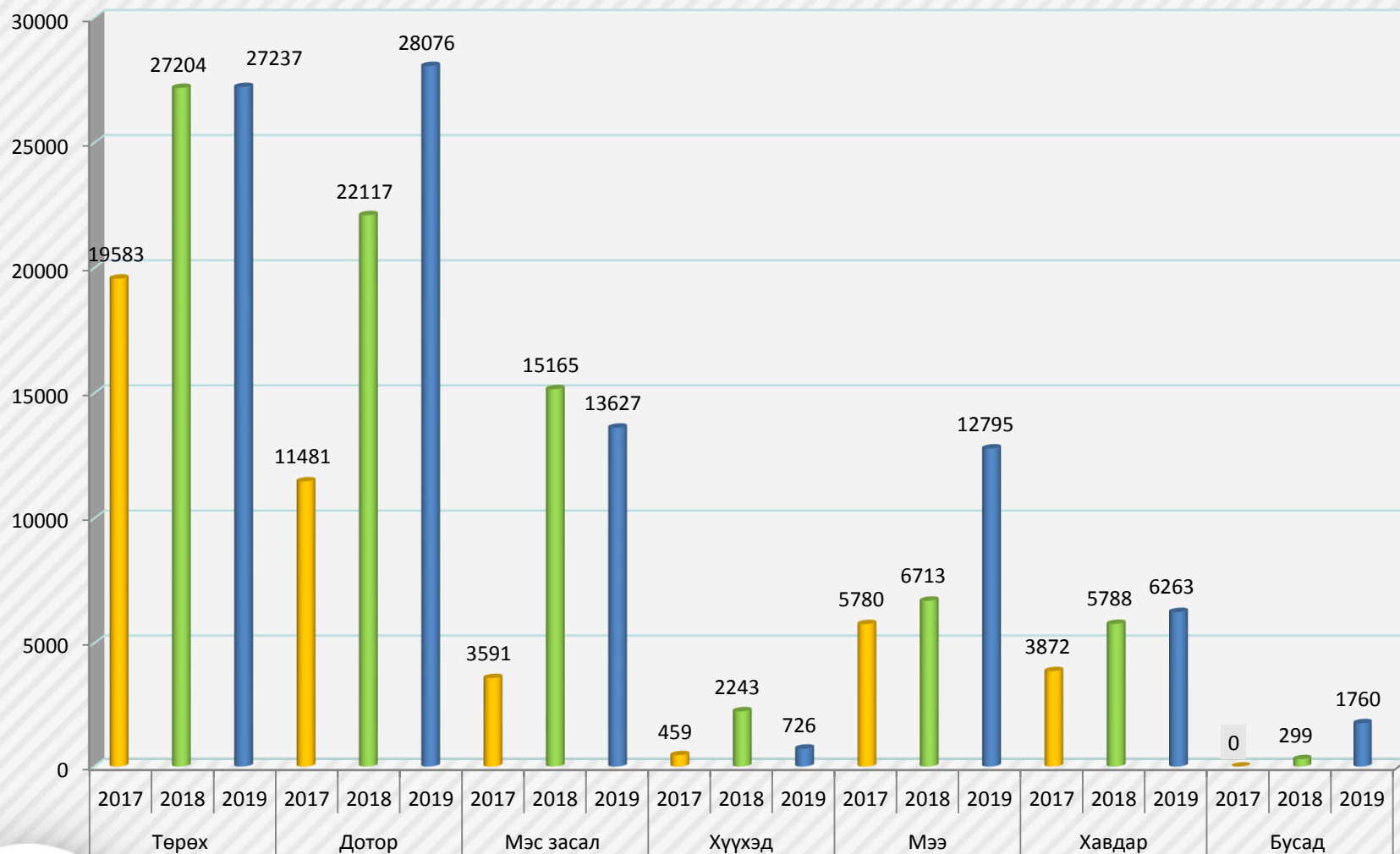

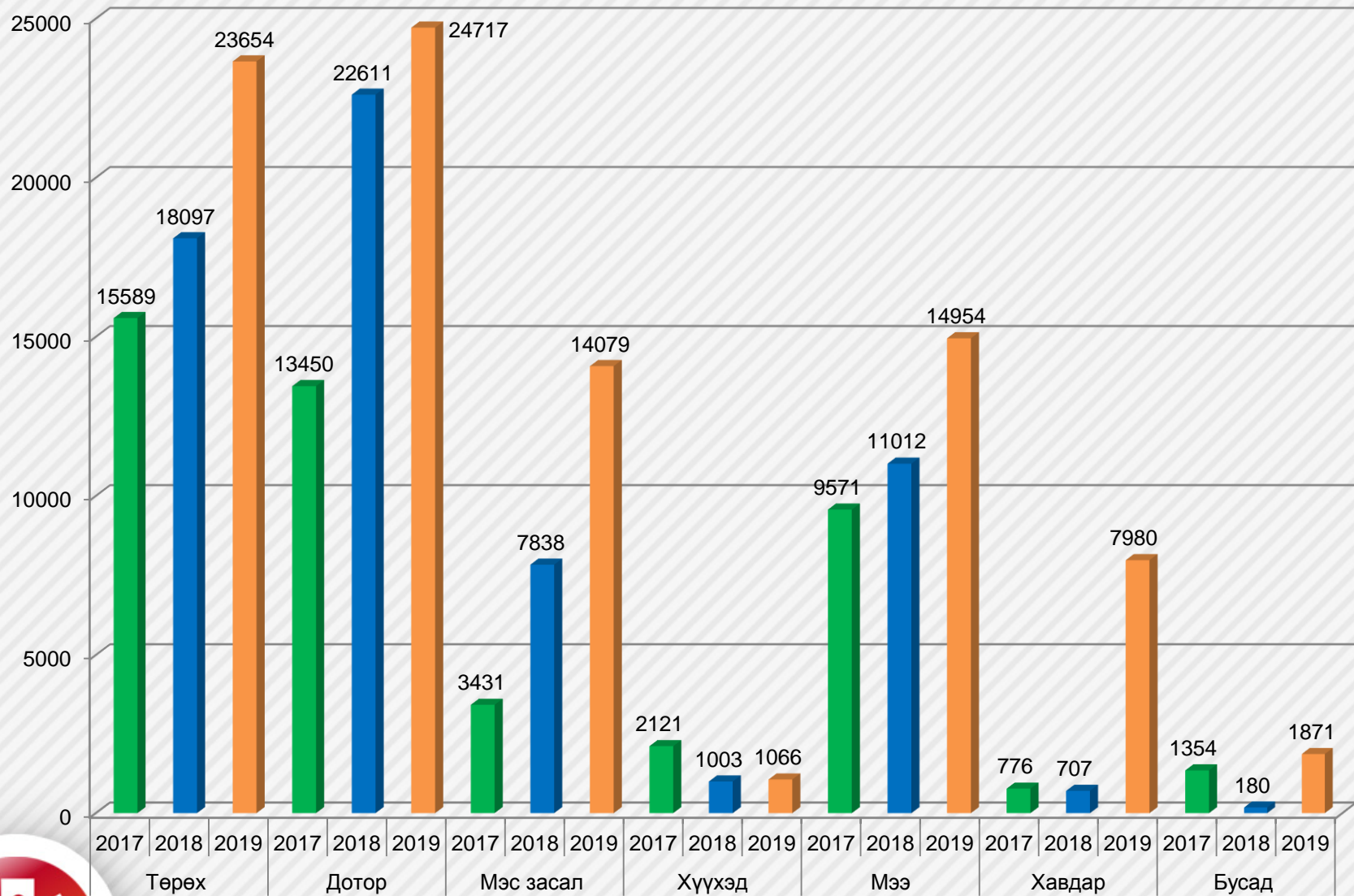
ЦЦБ-ний үйлдвэрлэл /2017-2019 он /

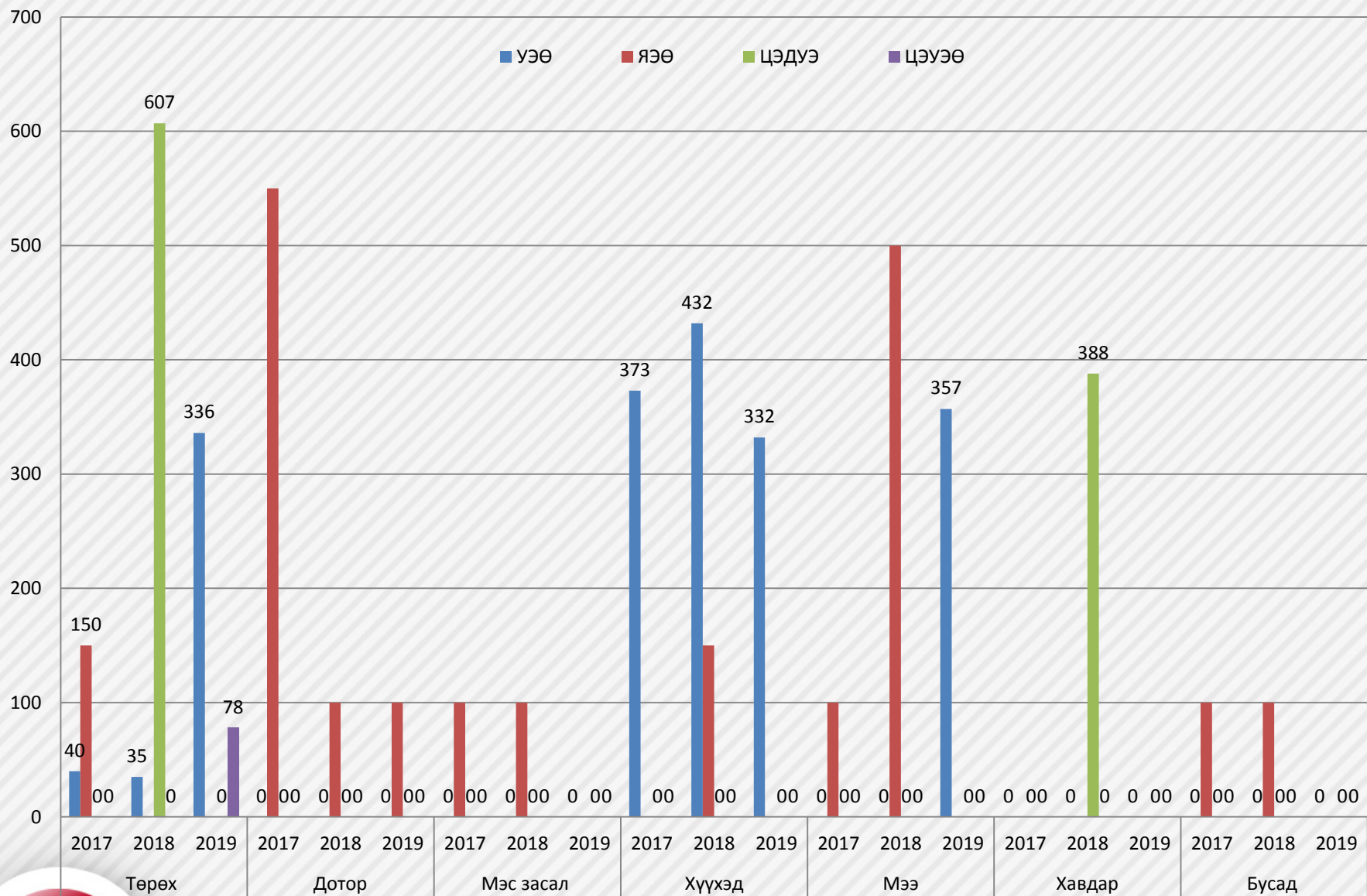

Эмнэлэгт олгосон даршилсан улаан эс /2017-2019 он /

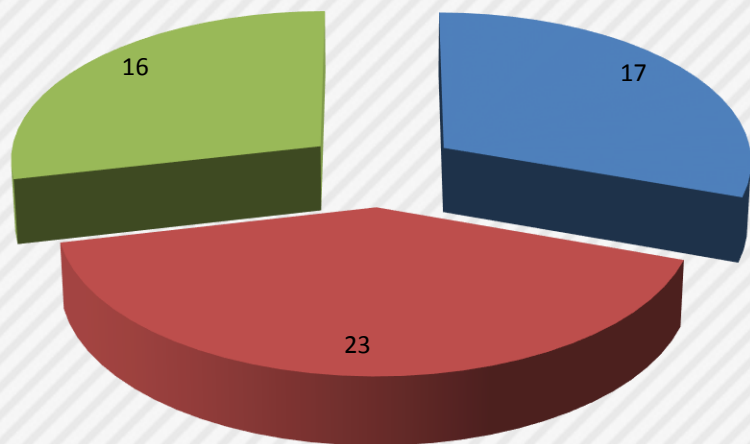
Эмнэлэгт олгосон хөлдөөсөн шинэ сийвэн /2017-2019 он /

Суманд олгосон ЦЦБ / нэгжээр /

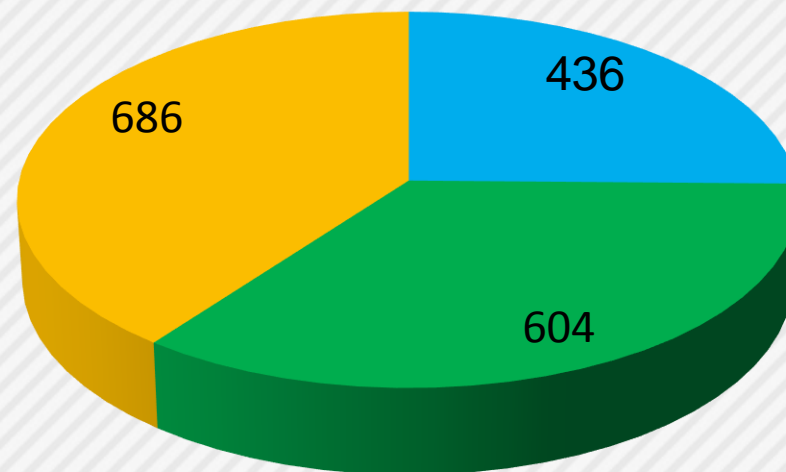
Шинэ хөлдөөсөн сийвэн

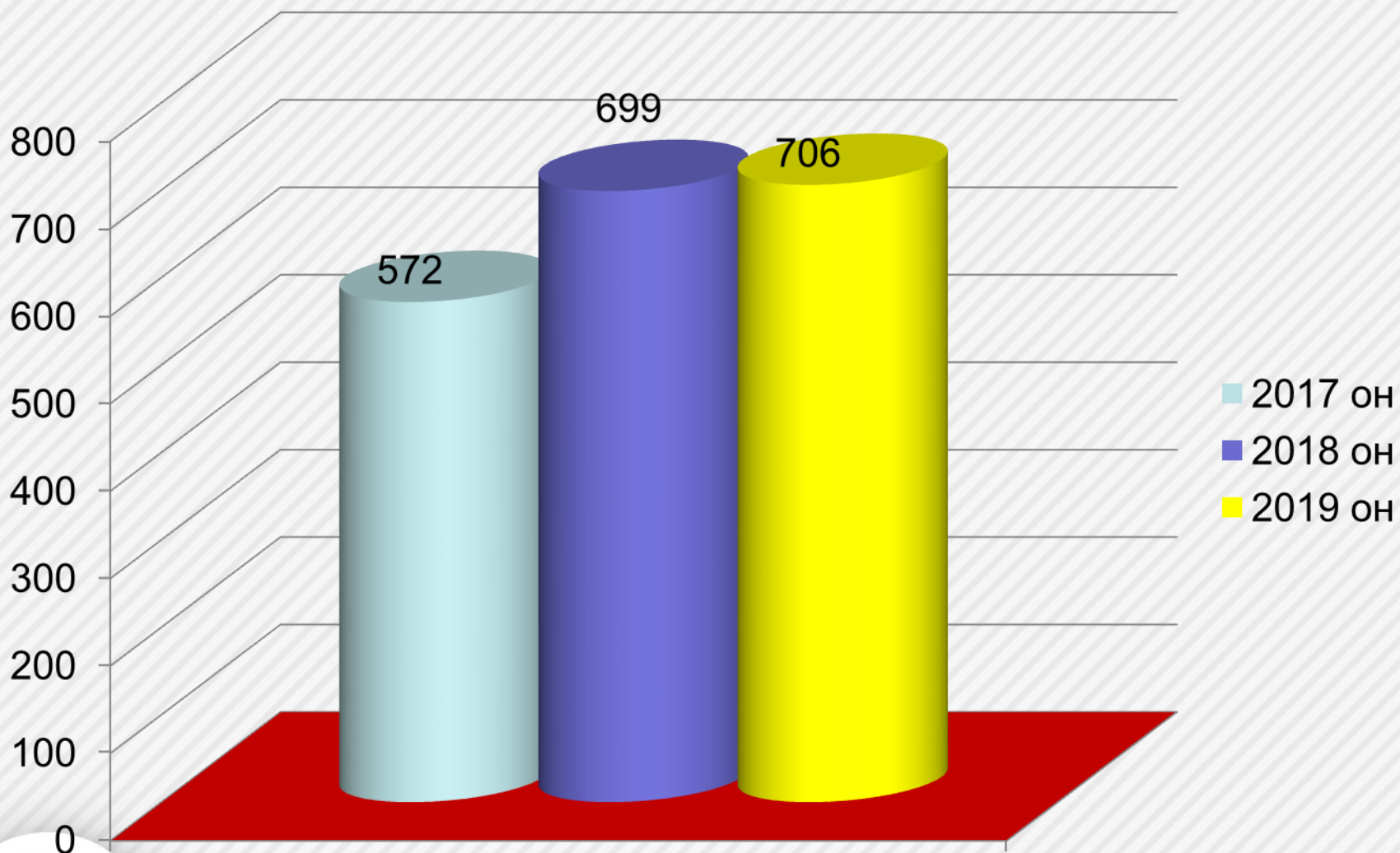

■ 2017 ■ 2018 ■ 2019

Эмнэлэгт олгосон ЦЦБ / нэгжээр /

■ 2017 ■ 2018 ■ 2019

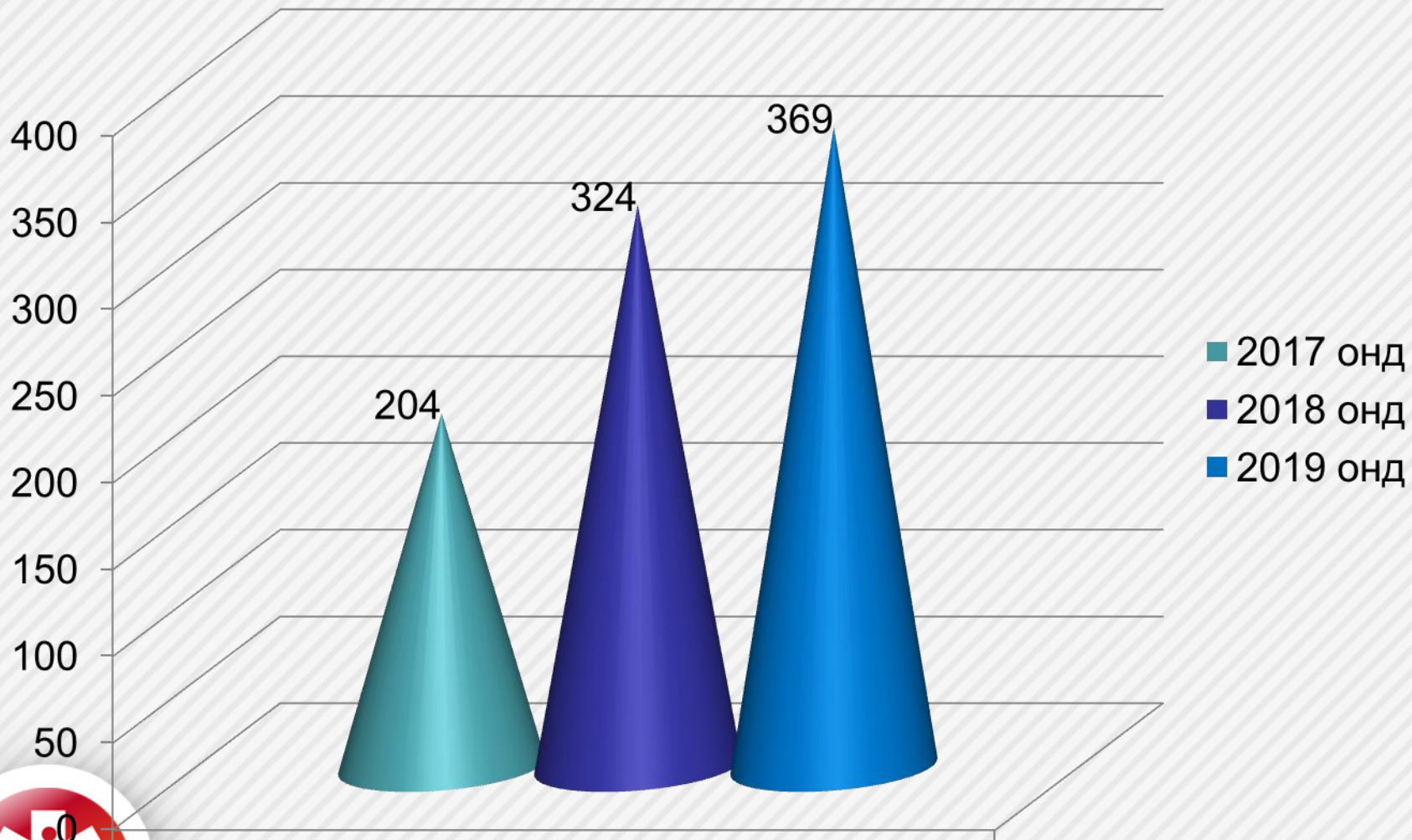

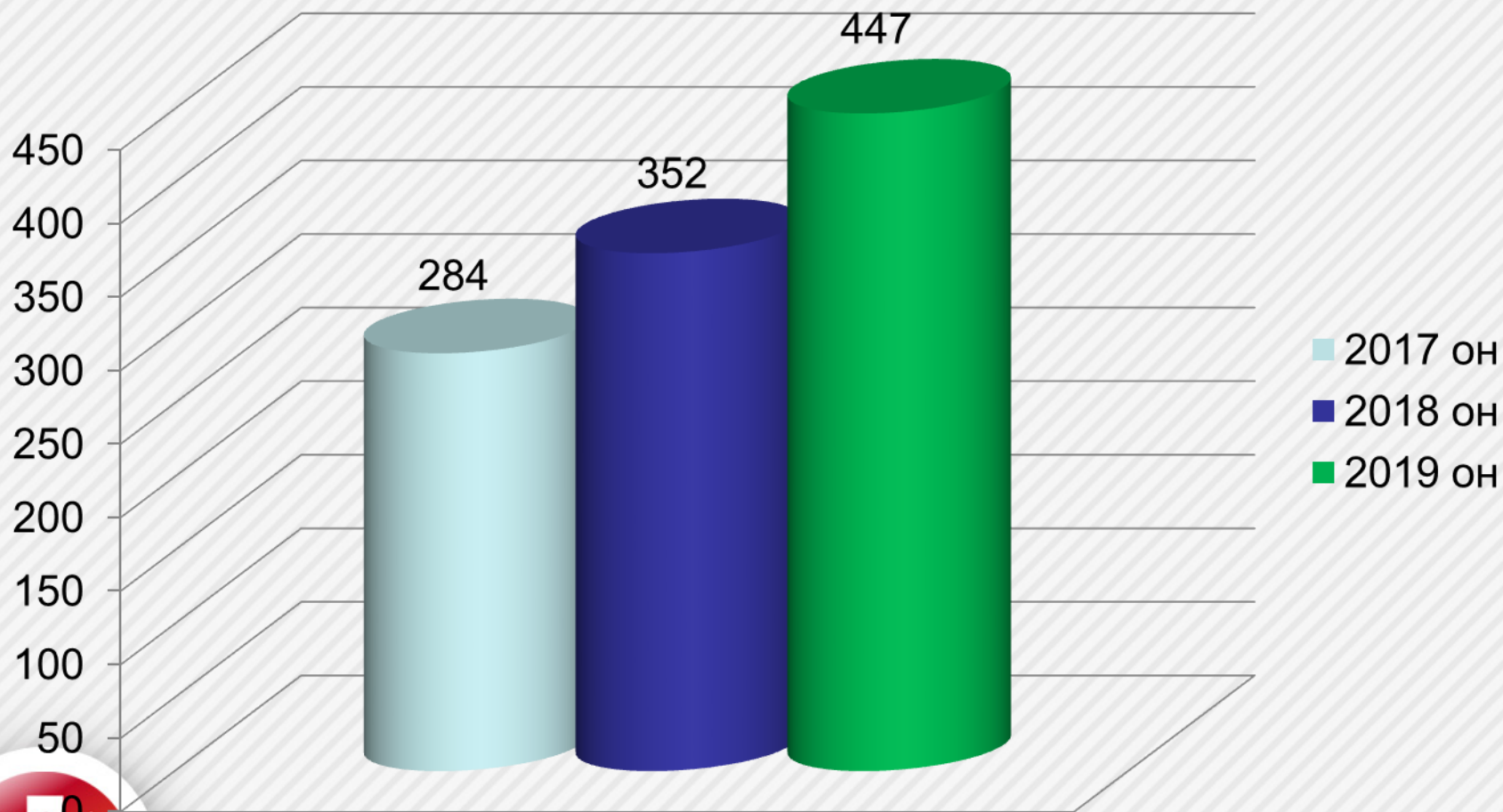
ЦЦБ-ний үйлдвэрлэл / нэгжээр /

Улаан эсийн бүтээгдэхүүн олгосон тохиолдолд хувийн тохироо хийсэн үзүүлэлт

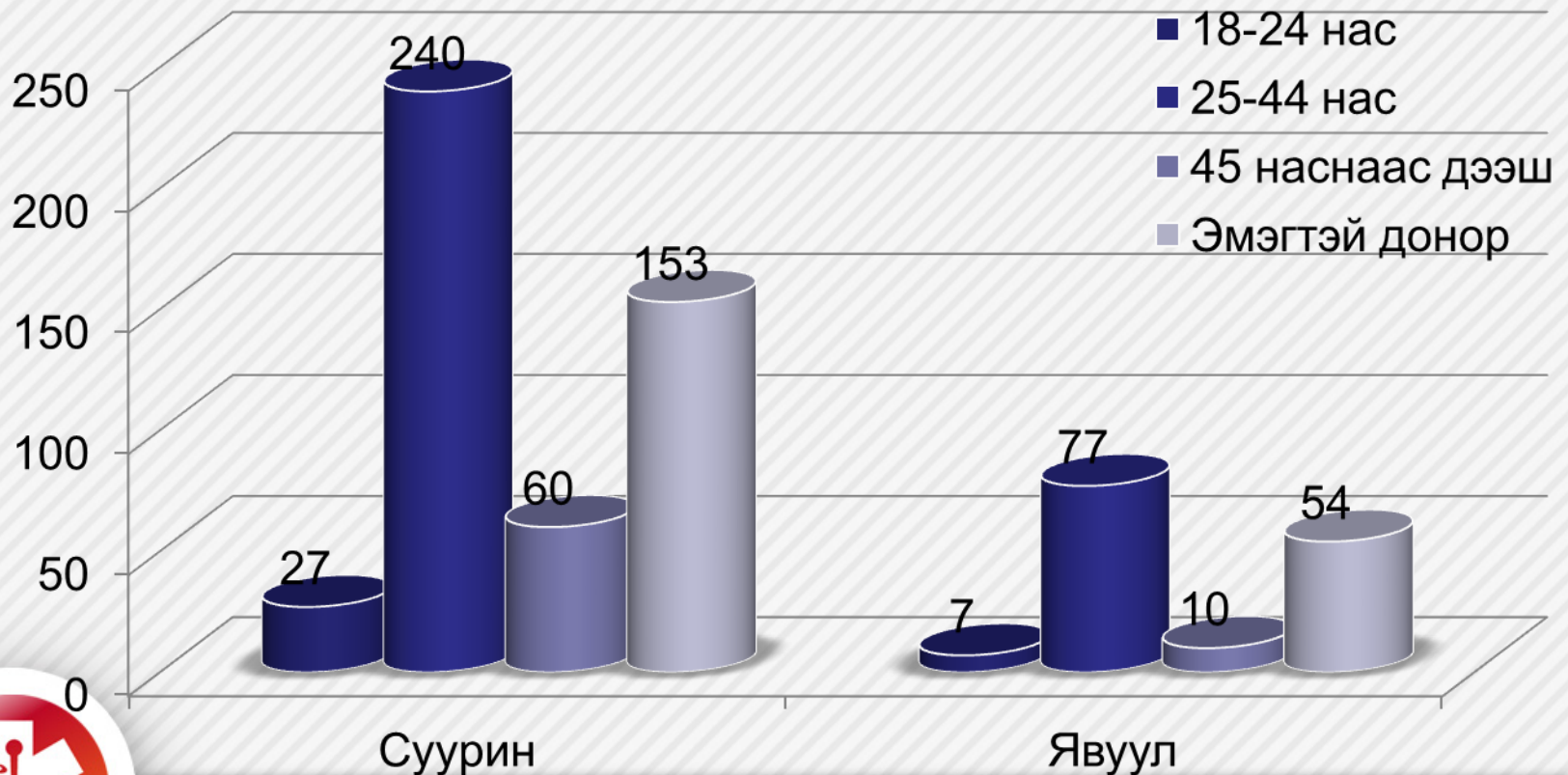
Цусаа бэлэглэсэн донорын тоо

Цус өгөлт, донорын төрөл, цус цуглуулалтын хэлбэр, насны ангилалыг харуулъя:

Цусаа бэлэглэдэг 447 донороос 18-24 нас нь - 9,8%, 25-44 нас нь 74,4% , 45-аас дээш нас нь 15,6% хувийг тус тус эзэлж байна. Цусаа бэлэглэсэн нийт донорын дунд эмэгтэй донор 49,1% байна.

Цуглуулсан цусанд цус сэлбэлтээр дамжих халдвар илрүүлэх шинжилгээ хийсэн тоо , төрөл , хасагдалтын хувь / 2017-2019 он /

Донорын төрөл			Нийт шинжилсэн донорын тоо	Тэнцсэн донор		Хасагдсан донорын тоо, шалтгаан							
						ХДХВ		Гепатит В		Гепатит С		Тэмбүү	
				тоо	%	тоо	%	тоо	%	тоо	%	тоо	%
2017	Суурин	Шинэ	73	59	80.8	0	0	2	2.7	7	9.6	5	6.9
		Байнга	195	192	98.5	0	0	0	0.0	2	1.0	1	0.5
	Явуул	Шинэ	6	5	83.3	0	0	0	0.0	0	0.0	1	16.7
		Байнга	3	3	100	0	0	0	0.0	0	0.0	0	0
2018	Суурин	Шинэ	17	16	94.1	0	0	0	0.0	1	5.9	0	0
		Байнга	220	220	100.0	0	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
	Явуул	Шинэ	30	26	86.7	0	0	1	3.3	2	6.7	1	3.3
		Байнга	54	54	100	0	0	0	0.0	0	0.0	0	0
2019	Суурин	Шинэ	47	36	76.6	0	0	3	6.4	5	10.6	3	6.4
		Байнга	268	264	98.5	0	0	0	0.0	4	1.5	0	0.0
	Явуул	Шинэ	84	77	91.7	0	0	2	2.4	4	4.8	1	1.1
		Байнга	10	8	80	0	0	0	0.0	2	20.0	0	0
		Нийт дүн	1007	960	95,3	0	0	8	0,7	27	2,6	12	1,4
		Үүнээс эмэгтэй	513	477	92,9	0	0	2	0,3	23	4,4	11	2,4

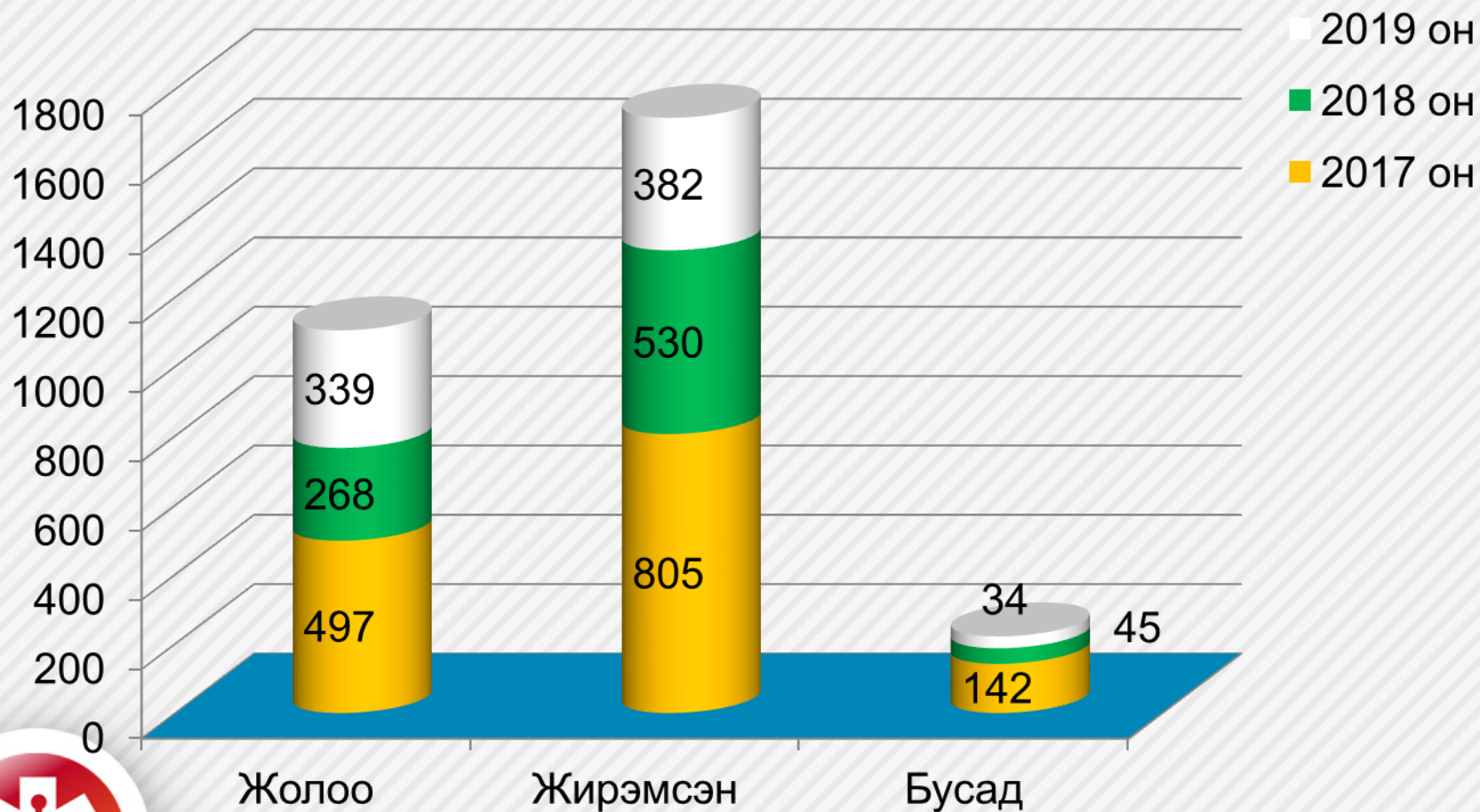

Лабораторийн шинжилгээний төрөл , баталгаажуулах шинжилгээ хийсэн байдал

- Халдвар илрүүлэх шинжилгээ хийсэн арга, хэрэгцээ нүхэнд давтан шинжилгээ хийсэн хувь- 100 % HCV, HBsAg, HIV Электрохимлюминесценци арга, ТРНА-Биенцэр наалдуулах
- ЦССҮТ-д илгээсэн сорьцын тоо-0,
- келл бүлэг тодорхойлсон хувь, резус сөрөг, келл эерэг илэрсэн хувь, баталгаажуулалт хийсэн эсэх – 100% Резус сөрөг -2 , келл эерэг – 1 донорт хийж баталгаажуулалт хийгдсэн.
- ЦССҮТ-ийн Иммуногематологийн шинжилгээний ҮЧГҮ хөтөлбөрийн 12 дахь удаагийн хяналтанд 2019.05.13 сард оролцсон тохироо зөв хариу нь ирсэн 100% зөв үнэлгээ авсан
- ЦССҮТ-ийн Иммуногематологийн шинжилгээний ҮЧГҮ хөтөлбөрийн 13 дахь удаагийн хяналтанд 2019.11.25 сард оролцсон тохироо зөв хариу нь ирсэн 100 % зөв үнэлгээ авсан байна.
- ХӨСҮТ - ЦСДХ илрүүлэх шинжилгээний ҮЧГҮ –ний хөтөлбөрийн 14 дахь удаагийн хяналтанд 2019.05.13 сард оролцсон тохироо зөв хариу нь ирсэн 100% зөв үнэлгээ авсан байна.
- ХӨСҮТ - ЦСДХ илрүүлэх шинжилгээний ҮЧГҮ –ний хөтөлбөрийн 14 дахь удаагийн хяналтанд 2019.11.25 сард оролцсон тохироо зөв хариу нь ирээгүй байна

Цусны бүлэг болон резус бүлэг тодорхойлуулсан иргэдийн тоон үзүүлэлт:

Цус сэлбэлтийг зохицуулах зөвлөл болон чанарын албатай хамтран анхан шатны маягтанд дотоод хяналт хийн ажиллаж доорхи зөвлөгөө санамж хүргүүлэв.

- Цус цусан бүтээгдэхүүн сэлбэсэн протоколд: ЦЦБ сэлбэх заалт хэсэгт зовиур, шинжилгээний үзүүлэлтээс гадна ямар зорилгоор ЦЦБ сэлбэсэн, ямар үр дүнд хүрэхээ бичиж тэмдэглэнэ.
- ЦЦБ-ний үнэлгээ хэсэгт зөвхөн улаан хүрэн өнгөтэй гэж тэмдэглэхээс гадна цус задрал бүлэгнэлт байгаа эсэхийг бичнэ.
- ЦЦБ сэлбэх заалтаа тодорхой бичих: Эмнэлзүйн шинж тэмдэг, зовиур мөн шинжилгээний үзүүлэлт зайлшгүй тусгах мөн ямар зорилгоор сэлбэж байгаагаа тусгана.
- ЦЦБ сэлбэж байгаа үед эмчийн хяналтан доор хийгдэнэ.
- Шинжилгээний үзүүлэлт 1-2 хоног хэтрээгүй байх. 10 хоног, 1 сарын шинжилгээний үзүүлэлтээр ЦЦБ авахгүй байх
- Анхан шатны маягтаа бүрэн гйцэт, нэг өнгийн балаар хөтлөх
- ДУЭ 3-4 цагийн дотор сэлбэлт хийж дуусна. ХШС 20 мин дотор урсгаж сэлбэж дуусгана
- ХШС авах тохиолдолд коагулограммын шинжилгээний үзүүлэлт тэмдэглэх

Донорын сургалт,сурталчилгаа

Сар бүрийн 3-ны өдөр төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай байнга хамтран ажиллаж, сайн дурын авлагагүй цусны донорын эгнээг өргөжүүлэх,цусны донорын эгнээнд нэгдэх үйлсэд уриалж сургалт хийж гарын авлага материал тараасан, цусны болон резус бүлгийг үзэж тодорхойлон явуулын хэлбэрээр 86 донороос цус цуглуулан үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулж байна.

МСҮТ –ийн оюутанууд донорын эгнээнд нэгдэж цусаа бэлэглэсэн.

Хяналт үнэлгээ:

- Цус сэлбэлтийг зохицуулах зөвлөл, Чанарын алба хамтран Цус цусан бүтээгдэхүүний зохистой хэрэглээ, анхан шатны маягт хөтлөлтөнд 2 удаа хяналт хийсэн.
- ЦСЗСЗ-ийн гишүүд тасгуудын 2019 оны 1- 4 сар хүртэлх хэрэглэсэн цус цусан бүтээгдэхүүн сэлбэсэн өвчний түүхэнд, цус цусан бүтээгдэхүүний сэлбэх зөвшөөрөл авсан эсэх, сэлбэсэн заалт, сонголт , цус цусан бүтээгдэхүүн захиалах болон сэлбэсэн протокол гэх мэт анхан шатны маягт хөтлөлт.
- Уг тохиолдол нь цус цусан бүтээгдэхүүн зайлшгүй сэлбэх шаардлагатай эсэхийг үнэлэх
- Лабораторит хувийн тохироог 3 үе шатаар тодорхойлсон шинжилгээний баримтжуулалт
- Биологийн тохироо тодорхойлсон баримтжуулалт:
- Үүнд: Дотор-10, төрөх-5, мэс засал-3, хавдар-6, мэдээгүйжүүлэг эрчимт эмчилгээ-5, нийт 29 өвчтөний түүхэнд үнэлгээ хийхэд 89,2% тай үнэлэгдсэн.

Бидний сайн туршлага:

Нэгдсэн эмнэлгийн эмч нартаа:

- Цусны аюулгүй байдал, хяналт үнэлгээ, анхан шатны маягтын баримтжуулалт
- Эмнэлгийн цус сэлбэлтийг зохицуулах зөвлөлийн үүрэг сэдвүүдээр 2 удаагийн сургалт,

Сумын эрүүл мэндийн төвийн эмч нарт:

- Цус, цусны бүрдлийг өгөхтэй холбоотой донорт илрэх сөрөг урвал хүндрэлийн оношлогоо, авах арга хэмжээ
- Цусны болон резус бүлгийг тодорхойлон, танин тодруулж үнэн зөв баримтжуулах сэдвүүдээр сургалтыг тасралтгүй хийж байна.
- Сайн дурын авлагагүй донорын эгнээг өргөжүүлэх донор хадгалах, тэдний үйлсийг сурталчлах, алдаршуулах. Хамрагдсан хүний тоо- 97.

Эмнэлгийн анхан шатны бүртгэлийн маягт хөтлөлтөнд тавигдах ерөнхий шаардлага

Тавигдах шаардлага

- Цаг тухайд нь
- Үнэн зөв
- Бүрэн гүйцэд
- Стандартын дагуу

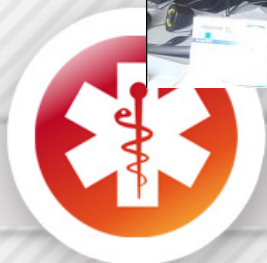
Хориглох зүйл

- Нөхөж бичих;
- Засварлах;
- Устгах;
- Хуудас солих;
- Өвчний түүх бусад бичиг баримтыг үйлчлүүлэгчийн зөвшөөрөлгүйгээр бусдад дамжуулах, ашиглуулах хувиран өгөх;

Төв-Уул дүүрэг дэх УМХУ-ын эмнэлгийн байршил, Д.Сэлэнгэ

**НЭ-ийн сувилагч, тусгай мэргэжилтэнүүдэд
“ Өвчтөний орны дэргэдэх цус сэлбэх үйл
ажиллагааг танин тодруулах авах арга хэмжээ “
сэдвээр сургалт явуулсан. Хамрагдсан хүний тоо-150**

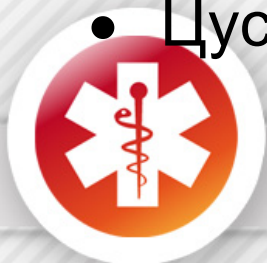
**Цусны болон резус бүлэг тодорхойлох аргачлал
сэдэвт эмнэлзүйн сургалтанд бүх тасаг, нэгжийнхээ
130 гаруй сувилагч тусгай мэргэжилтэнүүдийг
хамруулсан.**

Сумын эрүүл мэндийн төвийн эмч, мэргэжилтнүүдийг ажлын байрны дадлагажуулах сургалтанд бүрэн хамруулсан.

Сургалтын сэдэв:

- Цусны донорыг сонгох, донорын сонор сэрэмжийг сайжруулах
- Сайн дурын авлагагүй цусны донорын тоог нэмэгдүүлэх,байнгын донорыг хадгалах,
- Яаралтай үеийн бэлэн байдлыг хангах
- Цусыг зөв цуглуулах,хүүдийг зөв хэрэглэх үйл ажиллагаа
- Орны дэргэдэх цус сэлбэх үйл ажиллагааны танин тодруулга,урвал хүндрэлээс сэргийлэх,авах арга хэмжээ,
- Цусны болон резус бүлгийг зөв үзэж,баримтжуулах

Ажлын байрны дадлагажуулах сургалт

1	Хотонт	2019.01.24
2	Цэнхэр	01.25
3	Өндөр улаан	02.20
4	Батцэнгэл	03.20
5	Тариат	04.19
6	Хангай	05.17
7	Хашаат	06.21
8	Хайрхан	06.21
9	Төвшрүүлэх	07.05
10	Жаргалант	07.19
11	Хоршоолол	08.13
12	Цахир	08.23
13	Эрдэнэ-мандал	09.13
14	Ихтамир	09.20
15	Чулуут	10.27
16	Цэцэрлэг	11.20
17	Булган	11.21
18	Өлзийт	12.20
19	Өгийнуур	12.27

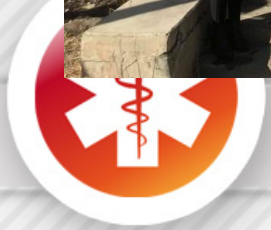
Сургалтанд Сумын эрүүл мэндийн төвүүдээс эмч -15,
сувилагч -21,лаборант - 10,бага эмч - 8 ,нийт - 54
мэргэжилтэн хамрагдсан.

Сумын эрүүл мэндийн төвийн эмч мэргэжилтнүүд -тэй хамтран сумын доноруудыг цусаа хандив -лах ,сайн дураараа цусны авлагагүй донор болох эрдэнэт хүний амь нас аврах үйлсэд цусаа өгч амьдрал бэлэглэх талаар сургалт хийж цус цуглуулах үйл ажиллагааг зохион явуулж байна.

Цусны донорын дэлхийн өдрийн баярын арга хэмжээ

2019 он 06 дугаар сарын 13-14 –ны өдрүүдэд болсон. “Аюулгүй цус, цусан бүтээгдэхүүн: Хэнд ч, хаана ч” гэсэн уриатай үйл ажиллагаа төлөвлгөөний дагуу Эрүүл мэндийн газрын даргын тушаал гарган албан байгууллагатай хамтран зохион байгууллаа. Донорын баярын үйл ажиллагаа Дэмидийн талбай дээр нээлтийн үйл ажиллагаа болж 5 хүндэт донор, спортын арга хэмжээний шагнал байрууд, Донор гэр бүл, Донор хамт олон, Сувд сувилалд 100% сувилах, бусад ивээн тэтгэгчийн шагналаар нийт 63 донор шагнуулсан байна.

Онцлох зарим зурагнаас...

Онцлох зарим зурагнаас...

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа

